

v lažnjivi obleki.

Vrednik Jakob Aléšovec.

Izhaja po
enkrat na mesec v Ljubljani,
kendar ga prebere in ne
konfiscira policija.

Posamezne številke se dobivajo, če jih kaj ostane, po
30 kr. v administraciji, Ključarske ulice (pod mestnim
trgom) št. 3 v II. nadstropji.

Veljá

celo leto 3 gld., pol leta 1 gld. 50
kr. in četrt leta 80 kr. za vsacega
brez ozira na stan, narodnost in
vero.

Kdor ga bere in ga ni kupil, se bo, ako se zasači, ostro kaznoval.

Našim poslancem na pot v državni zbor.

Lansko jesen ste šli prvikrat na Dunaj kakor v neznano in neprijazno, tuje še mesto, vedeli ste le za Taaffeja, o katerem so Vam pripovedovali, da je neki ves drug možak od onih, ki so do tje gospodarili na Dunaji in v Avstriji sploh in ki so slovenske poslance trpeli zato, ker je moralno biti, glasov njihovih pa niso nikdar poslušali. Šli ste toraj še v tuje Vam mesto, a vendar z nado, da utegnete najti prijateljev in speti se ž njimi vred še do večine. To se je res zgodilo. Vaši prijatelji so z Vami vred na konji, minister Taaffe sedi tako trdno, da ga „ustauhi“ ne morejo vreči več s konja.

Zdaj greste že v znano, prijateljsko mesto, kjer Vaši tovarši že lähko krepko s peto vdarijo ob tla in reko: „Zdaj smo na Dunaji in v Avstriji gospodje mi, — kdo nam more kaj?“

In res, kdo more zdaj kaj Taaffeju, kdo Vam, ki ste mu do tako trdnega ministerskega stola pomagali? Da, pomagali ste mu, a ne za plačo, le kar na upanje. Zdaj stopite pred njega in recite mu: „Prijatelj, brez zamere, čas bo že, da enkrat vendar sklenemo račun in zvemo, pri čem da smo. Kar vedno le naprej naprej na upanje delati in dajati — to ne gre, naši volilci bi tudi radi enkrat kaj okroglega videli ali vsaj zvedeli, kaj smo jim dobrega zasluzili mi, njihovi poslanci. Kar so dozdaj dobili, je manj ko trikrat nič; ni namreč zadost, da si njihovim in svojim nasprotnikom nekoliko mošnjo zadrgnil, marveč moraš jo odpreti zdaj njim. Roka roko umiva.“

Tako morate govoriti vsi skup. Vi slovenski poslanci pa še posebej s svojimi tovarši blizo tako:

„Kakor zdaj kaže, bote Čehi in Poljaki za svoj narod pritrganih pravic kaj, morda celo vse dobili; o nas pa se sliši, kakor da bi nameravali nas kar v stran potisniti — češ, da nas je pre malo. Mi smo se pošteno bojevali na vaši strani, poštenost in pravica toraj zahteva, da nas ne pustite na cedilu, kendar bo prišlo do plače. Ako pa vi vsak s svojim polnim košem odidete, ne brigajte se nas, ali bomo za vami tudi mi še kaj dobili? Težko, ker — kakor do zdaj skušnje uče — na Dunaji še zmiraj ni-

majo pravega uma za naše potrebe, ne pravega srca do nas. Po vsi pravici se toraj nadjamo od vas, da bote, prejemši vsak svoj del, stali še tako dolgo za nami, da tudi mi dobimo vsaj nekaj, če tudi ne vsega, kar nam gre in po čemer upijemo že leta in leta zastonj, da se nam že grlo suši.“

In če Vas bodo prašali, koliko bi morali dobiti Slovenci, da bodo — če ne zadovoljni, ker toliko jim menda nikdar ne bodo dali — vsaj nekoliko bolj veseli in jim iskra upanja do boljše prihodnosti ne ugasne popolnoma. Vsaj začne naj se s čem, da človek le kaj vidi, že lajše čaka.

S čem pa naj se začne? No, s čemer in na katerem koncu koli. Tu je strah kranjskih učiteljev, Pirkar, že davno najhujši črv v deblu našega slovenskega šolstva; — tam je Vesteneck, česar ime pove že vse, kar slovenska narodnost trpi; — tu je posebno kranjski deželni zbor, v kterege nikar več ne hodite, če ne bo razpuščen; — tam krivični volilni red, ugoden nemčurjem in sploh nasprotinicom naroda; — v Trstu je deželni namestnik, ki hoče slovanske šole ponemčiti, — na Koroškem takega ni več treba, ker slovenskemu jeziku že tako preti povodenj po šolah.

Pa kdo bo našteval vse more, ki nas tlačijo! O slovenskem vseučilišči v Ljubljani, o izpeljavi resolucije zarad slovenskega jezika po uradih in šolah, o povzdihi slovenskega jezika do večje veljave Vam zdaj še ni treba govoriti, ker Vam Taaffe utegne kar uiti, Vaši tovarši Vam pa očitati, da ste s svojo nadležnostjo vse skazili. Da za zdaj le nekaj dobite, za drugo bomo oglasili se že še, saj menda še ne bomo jutri umrli.

Pa tudi za telesni kruh se potegnate. Treba je lačnim zaslužka, dela, zato naj bi se pričelo zidanje železnic, daljnih in krajsih, posebno dolenjske. Obrtnikom in kmetu je treba pomoći z denarjem zoper oderuhe, tudi obrtnijskih šol, da se bo naša obrtnija mogla braniti tujih ljudi, ki jej škodo delajo.

Pa saj vse to že sami veste, opomnjeni bodite na tole, da ne pozabite, ker se kaj tacega lahko primeri vsakemu pri najboljši volji.

Po vsem tem: Bog z Vami!

Pavliha.

Ravno sem domá sklepal svoj letni račun, kar čutim pod sabo nekaj, kakor da bi se bila zembla zamajala pod mano. „Kaj je neki to?“ — si mislim — „ali se je ministerstvo prekučnilo ali pa je grof Taaffe vendar enkrat tako trdo na nogo stopil, da se je vse cesarstvo streslo? Moram vendar brž pogledati, kaj je.“

S tem stopim ven in gledam po vremenu, če je tu kaj posebnega. Pa vreme je kislo, kakor že več let v avstrijskem cesarstvu, zato mora že kje drugje kaj posebnega biti. Obrnem se toraj nazaj čez prag, a v tem hipu priteče telegrafični pot z Dunaja in mi pomoli nek list; radoš veden ga odprem in kaj brem! Povabilo k nekemu shodu najzagrizenejših Nemcev, t. j. prusakov, nemških Pemcev, judov in renegatov, ki ima biti na Dunaji v nedeljo ravno tisti čas, ko verni kristjan k maši in krščanskemu nauku gré.

„A, od tod ta potres“ — uganem jaz — „avstrijsko cesarstvo se že kar naprej trese pred tem shodom. No, bom pa šel, mi bo že Bog odpustil greh, če enkrat pri maši ne bom v nedeljo, ker se ima na Dunaji nekaj takov velikanskega zgoditi.“

Brž sežem v kot po marelo, napolnim mehur s tobakom, zasmodim pipo in hajd na Dunaj! Mislil sem vzeti seboj še Koreljna z Ljubljane, zato se oglasim pri njem v Blatni vasi; pa on je ves razmršen in mi kratko malo pové, da bo odslej rajši v muzeji mrhe drl in z žaganjem basal, kakor pa se napenjal za tiste ljudi, ki niso mogli zabraniti, da so mu Slovenci v Ljubljani tako hudó in grdo grablje zlomili. Od strani sem pa zvedel, da se ta stari fant ženi, toraj nima prav časa in volje hoditi po drugih krajih, posebno za svoje groše ne. Če bi šel zdaj na Dunaj, bi namreč ne dobil plačane poti in tudi po 10 gold. na dan ne več, kar ima grablje zlomljene.

Tako sem zvedel, da s Koreljnom nič ni; poslal pa da bo svojega političnega sina dr. Šraja, ki tako rad brusi svoj jezik; naj se enkrat pokaže tu na Dunaji, da bodo nemško-zagrizeni modrijani slišali enkrat tudi glas nemškarskega preroka z Ljubljane, ki je vso modrost iz korca pil.

Ta je preučén zá-me, zato sklenem sam stopiti na Dunaj. Ali komaj sem zunaj mesta na dunajski cesti, kar pridrda s Kamnika sem voz s tremi pari konj. Jaz se — se ve da — brž umaknem in primem za klobuk, ker mislim, da se pripelje kak kralj ali cesar. Ali kaj mislite, kdo je bil? Johan iz Kamnika moj znanec in priatelj, ki je o svoji volitvi tako za vino dajal.

„I, glej ga no, kam pa se pelješ, Johan?“ — ga prашam jaz in vstavim z marelo konje.

„Na Dunaj“ — se oglasi on in puhne dim iz deželnoposlanske dvakrajcarske smodke za 25 kr.

„Oha, čaj no, jaz grem tudi tje, se bom pa kar s tabo peljal, bova prej tam.“

S tem se poženem na Johanov voz in ko kočijaž hoče ravno pognati, zaslišiva za sabo ropot po cesti, kakor da bi jahala cela četa konjikov. Johan se tako vstraši, da mu 25 — 23 krajcarska cigara kar ugasne, jaz primem za ma-

relo, misleč, da so to Taaffejevi huzarji, ki moré po Slovenskem nemškutarje, pa kaj priklopota? Železnikar s Tržiča v svojih coklah.

„Jej, dej, kaj pa je?“ — praša kamniški Johan in vtakne zopet svoj pibec v žep ter spusti mojo roko, ob ktero se je oklenil zavoljo moje marele; „kako si naju ostjasil! Kam pa gjes?“

„Na Dunaj k tistemu tarokpartietagu“ — odgovori Železnikar s Tržiča.

Johanu zdaj strahu napeti trebuh brž upade, ko spozna svojega prijatelja, jaz pa mu rečem:

„To je pa kakor nalaš, Johan in jaz sva se tudi tje namenila. Kar tu k nama sedi, boš prej prišel na Dunaj k tistemu tarokpartietagu in boš morebiti še pagatultimo napovedal. Nama bo pa tudi krajši čas, bomo ravno trije, dosti za pošteno družbo. S svojimi tržičko-nemškimi coklami bi tako težko prišel do Dunaja in če bi prišel še o pravem času, bi te utegnili na šrange ustaviti — zavoljo tvojih tržičko nemških čevljev, ki bi Dunajčanom preveč nenavadno klopotali — razumiš Železnikar?“

„Jaz nisem Železnikar, ampak Schellesniger,“ — ugоварja on nekako ponosno.

„No, vidiš, ravno to so tiste neokorne preveč z nemškutarskimi „cveči“ podkovane tržičke cokle, ki tako strašno klopotajo. Poglej Johana! On bi se tudi lahko podkoval z žebli stare kamniške nemškutarije, ki se vendar še dobé, čeravno so že redki, in bi bil namesto Keceljna — Khötzl ali celo Kotz, pa on je zadovoljen s svojim Johannom, Kecelj pa naj bo kakor je. Vidiš on bo na Dunaji bolj obrajtanj ko ti, samo to bi bilo še bolje, če bi on sam vozil. To je nobelj.“

Johanu je moj govor tako všeč, da brž pahne kočijaž z voza in sam sede spred ter prime vajeti v roke; to je posebno dobro že zato, ker bi zavoljo Johanove trebušnosti v vozu tako ne bili imeli vsi trije prostora in bi nas bili tudi konji tako težko vlekli, da bi bili najbrže zamudili ves tarokpartietag. Jaz in Železnikar sedeva skup, Janez vdari po konjih in tako drčimo proti Dunaju.

Pri prvi oštariji, kjer se vstavimo, prašam jaz Johana, če je vzel seboj vse, kar je potrebno za tak nemško-politični shod, namreč veliko mesarsko zlato urno verižico, zlato uro (če prav iz repe, kakoršne so nekdaj Kamničani nosili), vse prstane in tudi svoj Jurjev red, uniformo stotnika domžalskih veteranov in varaždinske mestne straže in kar je še enacega treba, če se človek peljé k shodu viših državnih političnih modrijanov. On mi pokaže nekaj, drugo pa pravi, da je že po železnici pred sabo poslal v poseben voz in plačal vognine od 200 kil. Železnikar pa je rekel, da se nič ne boji; sprejeli ga bodo radi, če bo le pokazal svoje tržičko-nemške cokle, to mu je učeni dr. Šraj za gotovo obljudil.

Tako sem pomirjen in svest si, da bom svoja tovarša spodbodno pripeljal do Dunaja in ju mogel pokazati kot prava, ne ponarejena tajč-kranjca.

Pot ni bila dolgočasna. Evropa, toraj tudi Avstrija, je tako vstvarjena, da vsaj ob cestah od oštarije do oštarije ni daleč, toraj tudi od Ljubljane do Dunaja ne; povsod se ga literček rukne, saj je nova posoda tako majhna, se kaj mesenega prigrizne, pa se pride do Dunaja, da človek ne ve prav kako, le konji tu vedo. In mi smo imeli jih tri pare, dva para za Janeza, za naju z vozom vred pa en par.

Tako smo se cajnali proti Dunaju naglo, pa vendar počasi; če ni bil Železnikar žejen, je bil pa Johan ali pa konji. Na zadnje sem moral jaz vzeti vajeti v roke, drugače bi bili vse skup zamudili.

Na šrange nas je čakal že ljubljanski dr. Šraj, ki se je bal, da bi mi ne prišli, ker on sam bi brez Železnikarja in kamniškega Johana se ne bil mogel prav postaviti; to bi bil le kupec, ki z volmi tržuje, pa nima nič rogov po-

kazati. Zato nam je že od daleč migal, naj hitro vozimo, da še o pravem času pridemo. Jaz sem vsekaj po konjih, pa na šrangi so nas vstavili in prašali, če nimamo kake prešičevine ali govedline seboj. Prepir je bil dolg, dr. Šraju niso prav verjeli, še le ko sem jaz rekel, da imamo le človeško meso, so nas pustili skoz šrango, pa niso nič preiskavali.

Na Dunaji smo izpregli pa šli brž tje, kjer so avstrijski nemčurji imeli svoj somenj, da so svoje misli prodajali. Pa pride Herbst ki je bil že in še zmiraj misli biti minister, toraj moj znanec že s starih časov, in stegne roke, kakor da bi hotel objeti vsaj nas 100. Ko pa zapazi, da smo samo širje — konje smo bili že v hlev djali, — zakliče tužen:

„Samo širje ste! Kje so pa drugi nemški Kranjci?“

Dr. Šraj je v strašni zadregi, parkrat se obriše pod nosom pa dregne mene, rekoč:

„Saj veš, da jaz sem izvrsten govornik, ali misli prave nimam nikdar nobene. Reši me ti iz zadrege!“

Jaz nisem govornik, pa imam vendar zmiraj kako misel, dobro ali slabo; tudi se mi smili mladi dr. Šraj, da bi ne ostal na cedilu s svojimi „tajčkranjci“, zato odgovorim pogúmno Herbstu:

„Nič ne skrbi! Mi se bomo že postavili. Toliko nas bo, kakor kobilic. So že vsi tu.“

Herbst, ko mene vidi, postane brž dobre volje in gre; dr. Šraj teče za njim, pa jaz ga primem za frak in mu rečem:

„Stoj no, misliš, da si pri Kalteneggerju ali kje? Na Dunaji se drugače govoriti z ljudmi, vesel bodi, da te je Herbst videl, če te je. Ti utegneš vše spriditi, dragi moj!“

Šraj se obrne in se repenči, kakor da bi mu to ne bilo prav. Jaz pa, kakor sem že, rečem:

„Vidiš, Robert, če že hočeš Herbstu noge objeti ali mu roko lizati — zdaj ni čas za to. Ali nisi slišal, kaj sem jaz Herbstu obljbil? Zdaj moramo rešiti čast kranjskih nemcev ali nemških Kranjcev. Do zdaj smo le širje, jaz sem rekel, da nas bo kakor kobilic. Idimo jih toraj iskat po Dunaji, kar s Kranjskega jih ne moremo naročiti, je prepozno, če bi jih prav še kaj bilo.“

„Kam jih bomo šli iskat?“ — praša Šraj čisto neveden.

„I, kam drugam ko po cestah dunajskih?“

„Po dunajskih cestah?“ — zija dr. Šraj.

„Kaj pa da. Saj je po Dunaji dosti Kočevanje, ki pomeranče in fige prodajajo in na „hoch und nieder, grad-ungrad“ igrajo. Ni vraka, da jih ne spravimo skup toliko, da nas bo nemških Kranjcev postavno število.“

Ta misel se dr. Šraju dobra zdi, mene še celo poхvali, češ, da on je pač govornik, a misli nima skoro nikdar nobene, vsaj dobre ne, kar je pa pri meni narobe. Ozreva se toraj po Johantu in Železnikarji, pa ta sta bila v tem v božjem strahu zadremala; toraj ju spraviva v posteljo pa greva lovit vsak po svoji strani Kočevanje po cestah, gostilnicah in kavarnah. Vsak ni hotel iti z nama, zato sva jih spravila skup borih 12 — — se reče jaz, Šraj nobenega; jaz sem jim rekel, da gremo igrat na „hoch und nieder, grad — ungrad“, Šraj pa, da gremo k političnemu shodu; zato je šlo z mano vseh 12 Kočevanje, kar sem jih debil, s Šrajem pa nobeden, čeravno mi je rekel, da jih je dobil več ko 50, pa z vso svojo zgovornostjo nič opravil pri njih.

„Vidiš, Robert“ — sem mu rekel — „ti boš politikar še le takrat, kadar ne bo na svetu drugih ljudi ko taki, ki imajo že vsega preveč. Žal mi je, da sem se ná-te kaj zanesel. Kako se bomo postavili s svojimi nemškimi Kranjci?“

Šraj ne odgovori nič, kar je najbolje, in gre gledat, kam je Herbst stopal, da bi domá vsaj to vedel povedati. Jaz pa grem po Johana in Železnikarja, ker se bojim, da bi se na Dunaji ne zgubila, če ju kar tako pustum.

Ali to je tič ta Johan! Šem mislil, da bo še trdo

spal, pa ga že nikjer ni bilo. Samo Železnikarja še dobim smrččega v postelji; komaj ga zretam, da se spravi pokonci, obleče in obuje in tako jo mahava k „tarokpartietagu“, kakor Železnikar pravi, da vsi ljudje gledajo za nama, kako on klopota s svojimi tržiško-nemškimi coklami po dunajskem tlaku, kakor bi stope čreslo tolkle. Tam najdemo razen po cestah nabranih Kočevanje s krošnjami in mošnico še par drugih „tajčkranjcev“, med njimi strojarja Janeža iz Ljubljane, ki je tudi svojo nemčursko kožo v stroj prinesel. Kočevanje me brž obsujejo, začno moliti mi krošnje in žakljičke tresti in prašajo, kdo bo igral na „hoch-nieder, grad-ungrad“, da jih komaj potolažim rekoč, naj še nekoliko počakajo, ker veliki gospodje še le pridejo. Šraj se zmiraj štuli, smuka in mendra okoli Herbsta in družih nemško-pemskih in dunajsko-judovskih gospodov, pa ti mu le hrbet kažejo in mu na palec stopajo, da ima eno nogo zmiraj vzdignjeno. Železnikar pa išče po sobani in gleda, kje bi manjkalo tretjega ali četrtega, da bi se prisodel k taroku, pa se zeló čudi, da še nič ni.

V tem se je nekaj govorilo, česar pa nobeden izmed nas — izvzemši mene — razumil ni, ker ni bilo ne tržiško-nemčursko, ne ljubljanski „kuheltajč“, ne kočevski jezik; tudi je bilo za vse previsoko; samo Kočevanje so razumeli „hoch“ in krepko zaupili, ker so mislili, da se bo zdaj pričela igra na „hoch-nieder.“

Meni se je zdelo, da bo tega vsega skup kmalu konec, zato jo na tihem popiham, da bi Hočevanje ne znosili se nad mano, ko bi spoznali, da sem jih tako za nos vodil, ker družba ta je taka, da še Kočevanje ne more narediti ž njo nobenega „kšefta“. Ko grem po ulicah, kdo prisopiham naproti! Johan, kamniški Johan. Čeravno je mraz, mu vendar lije po obrazu vroč pot.

„Jej, dej, Pavjiha“ — me ogovori — „aj je ze vse ven? Jaz sem se maj zamudij. Kje bo pa vejika pojedina?“

Jaz se nasmejem in mu požugam s prstom: „Johan, Johan, ti si pravi tič ti! Kje si pa bil zdaj, od kod prihajaš? Saj ne bom povedal Marički, nič se ne boj!“

Johan postane rudeč kakor puran ali krški rak pa začne nekaj mencati, nazadnje pa pravi: „I, ves Pavjiha, saj jaz pjav za pjav tega nic ne jazumim, kaj ti véjiki gospodje govojé, zato sem sej jaj v pjav fino ostajijo. Da je tiste pojedine ne zamudim, je pa vse dobej. Samo ce bos z Majicko kaj govojij, ji mojas jeci, da sem bij pji tistem shodu; da so me kaj na jamah nosiji in otji bjz za ministra najdit, to ji bom ze sam povedaj. Kdaj se pa domú pejemo?“

„Kedar hočeš, Johan“ — odgovorim jaz — „mene ni treba čakati, jaz bom šel morda drugam. Le glejte, da se vsi srečno domú pripeljete. Po poti se tudi lahko menite, kako se bote doma bahali. Samo prevečkrat naj se konji ne vstavijo pred krčmo!“

S tem se posloviva. Kdaj je Johan domú prišel in koliko desetakov sta z Železnikarjem na Dunaji pustila ter če je Marička vse zvedela, tega ne vem. Čakal sem le še tako dolgo, da sem videl dr. Šraja vsega srečnega iti na kolodvor — srečnega zato, ker je bil tako blizo glavnim petelinom „tarokpartietaga“, da so mu vsa kurja očesa dobro z nogami obdelali. Čevlje je imel vse obtepiane in jih bo najbrž spravil za večni spominj na ta slavni nemčurski dan na Dunaji, čeravno ni imel prilike zazvoneti s svojim mevžastim ljubljanskim „kuheltajčarskim“ jezikom. Morda je to več vredno ko on misli, kajti dr. Šraj je takrat vse hvale in časti vreden, kedar jezik za zobmi drži; to je njegov najlepši govor.

Po tem nemčurskem shodu nemčursko-liberalno-judovskih petelinov in raznih renegatov sem tudi jaz naglo odšel — kam? bote že prihodnjič slišali, saj ne bo dolgo.

Rešpehtarjovakuharca.

sebno en pes jagerske sorte je kihnil parkrat in si s tacco nos pucal, k' je mojo kikljo pošnofal.

„Vidiš“ — so rekli baron — „to je en fajn pes, ima tak fajn nos, de mu ni glihe. To ti povem, de ga boš vedla spoštovat.“

„Al je tud boljš krvi kot ta drugi psi? Koko nej mu pa rečem, de ga ne bom pelajdigala?“

„Fips je ta kunština žival“ — rekó baron in mu gladijo glavo.

„A, gospod Fips! Aha, si bom že zamerkala ime“ — rečem jest in prašam naprej: „al bo treba tud kaj posebnega kuhat, tinstat al peč zá-nj.“

„O ne, bo že to jedel, kar mi, de le nam dober kuhaš. Opravljamo ga že tudi mi sami, de ne pride drugim v roke.“

Gospod baron gredó, pes pa pred njim. V cimri je imel eno posteljico iz polštrov, k' so bli s ta nejbelj fajn fedrami nabasan, pa žametast koc, de je ležal tam koker en firšt. Če je z zlatih al srebernih talarjev jedel, pa ne vem, sem pozabila prašat ta štubennadelsko.

Drgač je bla pa naša hiša ena ta nejbelj nobliht, samo ta velka gospoda je hodila k nam, zato nisem nikol enga krajcarja šenkenge vidla ne jest, ne ta drugi, kar nas je. Tajčal so pa že toko, de se je kar kadil, kranjskga še nobeden slišat ni otel. Bog varuj, če b' bla jest kej spozabila se, de mi bi bla ktera všla! Šes Fipsam sem mogla le tajčat, drgač je kar zobe pokazal al pa jést ni otel in polej sem bla pa jest zato šimfana.

Enkrat pa Fips ni otel sploh nič jést, kar vlegel se je. En cajt so mene zmerjal, de sem mu slab skuhalna, pa k pes le in le fort naprej ni otel jest in se mu je rep med noge poobesil, so poslal po dohtarja, po tistga ta nejbelj kunštenga, kar jih je v Iblan; ta je rekeli, de je Fips bolan, de ima toko nekej en tifus zato, k je toko brihtna žival, de s' je per kunštanji preveč možgane napenjal in so mu vnele se, k jih je spahnili. Joj, joj, kaj je bil to za en jok! Brž so poslal po druga dohtarja, polej po trekga, pa vsak je glih rekeli. Jest sem mogla zmiraj župco pa kamelce kuhat, de ni blo miru nikol, drug so pa v opotekopo arcnije letal. Tridni in tri noči ni nobeden očesa zatisnil, lđde so letal sem in ke, ta velka gospoda je pošljala in hodila sama prašat, če je gospod Fipsu kej bolj, še na jed in pijačo ni nobeden mislil. Pa nfč ni pomagala vsa kunšt in vse arcnije, pasja natura je bla močnej in toko je ta četr dan Fips stegnil se pa je bil hin.

To je bil zdej jok in stok, koker de b' bla mejhjem otrokom umrla oče in mat pa še vsi strici in tete. Kar

gledal so mrho in tulil, de sem se bala, de b' ne znorel. Zato pocukam barona za roko in pravim:

„Al nej grem jest po šintarja al pa kter drug, de bo to mrhovino preč spravil?“

Da b' mogla povedat, koko so zarežal nad mano! Če b' bla s cukra al popirja, b' se bla kar sesedla.

„Kam boš šla, ti oné ti? k šintarji? Al misliš, de se taki psi toko s sveta spravjo, kokar tisti ta gmej? Po tišlarja pejd, de mu trugo pomeri.“

„Trugo?“ — prašam jest — „Ga ja ne mislijo na žegnan britof pokopat?“

„Teb nič am ne gre, kar pejd pa stor, kar sem rekeli.“

Jest se nočem špetirat, k' mi res nič am ne gre, če prov puste svojga psa z žavbam namazilit pa še pozlatit, in grem po tišlarja; ta vzame mero in drug dan pernese trugo, v ktero denejo Fipsa in strašno klagujejo. Polej smo ga pa nesli ke preke Vič nekam, k' so gospod baron, k' nimajo na zemlji nič svojga grunta, kphil en štikelc, de je Fips bil tam pokopan. de čaka sodenga dne. Baron so po pogrebu vsi koker fentan šli k tistmo štancarji Petru Tomanu na dunejsk cest, k' zna toko fest klet, da je bil v Zagreb potres, in tam so vštelal za 6 gld. en kamen za na grčb, de bo na njem lohka še čez tavžent in tavžent let bral vsak v kamen vsekano in pozlačeno, koko nobelj in kunština žval tukej sodenga dne čaka. Ta kamen so pustli postaviti polej na grob.

Pa to še ni bil konc komedje, ampak zdej pride še le nekej posebenga. Na vseh svetnikov večer, k' ta živi ta mrtvimi peržigajo lučce na grobe, so pustil tud naš baron Fipsov grob razsvetlit. (Jest nisem tega vedla, drgač bi bla šla za gvišen pogasit luči, k' se ne šika, de b' se pasji mrhovini skazvala taka čast, koker človeškim truplam.) Trije kmetje, k' so šli pono bliz mem, so vidli te lučce, so mislili, de tukoj šac gori, si zamerkal krej in sklenil drugo noč vzdignit ga. Prov tih gredo ke, potegnejo ris okol sebe in začno kopat molče, zato k je toko regelca, de se ne sme črhni ne besedce, drgač šac kar zgne. Res kopljejo per kamni, kar pridejo do truge.

„Ga že imamo!“ — zaupije eden veselja.

Vsi trije primejo trugo, jo odpró in kaj najdejo v nji? Pasjo mrho, že hudó smrdljivo.

„Vidiš, to je zato, k ti nis molčal“ — fluhtata guna dva nad ta prvim — „zdej se je pa šac v pasjo mrhovino spremenil.“

Vsi se skregajo toko, de b' se bli kmal stepli, pa nazadnje pravi ta nejbelj pametni:

„Kar je, je, nam že šac ni bil namenjen. Zagrebimo mrhovino nazaj, pa pojmo in molčimo, de se nam lđde, če to zvedo, ne bodo preveč špotal. Bog ve, kakšna copernija je s tem psam!“

Tud gunma dvema se to pametnej zdi, zato gredó vti tih dám, desglih sta guna dva huda na ta prvega, k' je s svojim spregovorjenjem storil, de se je šac premaknil več ko tavžent milj stran, škrat pa jim je psa v trugo percopral.

Pa tud zdej še ni te storje konc; zdej pride na vrsto še le tist kamen, k' ga je Peter štancar Toman naredil. Tga — ne Petra, ampak kamen — so polej eni vkradli in ga v en ciz perpeljal v Iblano k enmo štancarji, k ga jest vem, pa nočem povedat, de b' mu ne blo to kej na škodo. Ta ga je prov pocén kupil. Pa reč je na dan peršla in še pred rihto, ker je bla polej obfolenga, pa ne vem, kakšen je urtelj iztekel. Tist štancar še pa boji, de b' morbit tist kamen od psa našga barona ne peršel na grob kakšenga mrtvega na britof. Jest mislim, de ga je že toko v Iblanco vrgel al pa kam zakopal, de ne bodo lđde v strah zavolj tga.

Vidite, to je vsa storja od barona in njih psa. Le konc še pride, in to sem jest, de bote vse natirleh vedli. K' se je vsa ta kšihta po mest zvedla, so baron strašno giftal se, zato k' so jih lđde od strani špotal. So pa per-

letel enkrat nà-me in me uržah deval, koker de b' bla jest vse to splavšala. Jest sem bla glich per ta prav volj, zato so pa tud fest naletel. Toko sem jih oštela, de jeze niso vedli nič druga strit, koker de so mi lon dal, pa sem šla.

Zdej imam strašno velik šriftlih in mindlih antrogov, poseben rad b' me imel trije v Iblan, nejbelj me prositi tist ta gvavten iblajtar od pemske sekurance, k' se ji prav "Slabja" al toko nekok. Žefa je rekla, de je nekej zlo ošaben pa grob, pa jest se ne bojim, sej imam kuhovenco.

Kam bom šla — k njem al kam drgam, bote že drug bart zvedli.

Adijo za ta cajt!

Z Olimpa.

Čast Tvojemu poštenju, "Brencelj"!

No, po pravici rečeno, zdaj Te Tvoji nasprotniki go-nijo kakor steklega psá, Ti bo varnejše biti med Culucji, ko v tistih krajih, kjer se zbira "Narodova" inteligenca — nikar se ne smejej! Nič se ne bom čudil, če slišim kdaj, da so Te živega na meh odrli, potem spekli in snedli. Če hočeš sam sebi dobro, brž tecí k banki "Slaviji" in zavaruj si življenje. Kjer je krava, naj bo še tele, saj si že dal tej "banki" čez 300 gold. zavarovalnine, toraj jez daš lahko še več, trebuh jez ne bo počil.

Da, banka "Slavija", "Brencelj" — čast Tvojemu poštenju! Ta banka ima načelnika jako izobraženega, vladnega in pohlevnega g. Hribarja mlaodoslovenske in najčistejše liberaluške kryi. Da ga ne cenim prenizko, lahko vidiš iz priloženega pisma, ki ga je ta Hribar, zastopnik "Slavije" — čast njegovemu poštenju — lansko leto lastnoročno pisal obče spoštovanemu gospodu župniku. Ti boš kar strmel nad tako olikanostjo, še bolj pa nad tem, kako gosp. Ivan Hribar spoštuje duhovski stan; lahko se Ti učiš obojega, ker videl boš, kako surov si Ti proti njemu. Iz tega pisma Hribarjevega posnemi le te-te važnejše stavke:

"Da Vam na ekspektoracije Vaše de dato 25. aprila t. l. do danes nijsmo odgovorili, nijma svojega uzroka v tem, da bi bili po Vaših izjavah — kakor bi si to Vi mislili utegnili — konsternirani, ampak v tem, ker na enake malovažne stilistične poskušnje odgovarjamо še le, keder nam to drugi važni in resni opravki dopuste.

Sedaj nam pa dovolite da se ozremo nekoliko na Vaš "duhoviti" postscriptum, kateri prejasno dokazuje, da nijste imeli še v rokah "Olikanega Sloveneca".

Najprej naj nam bo dovoljeno podati Vam kratko lekcijo, katera Vam utegne še prej ali pozneje koristiti, — usaj veste, da "po sedmih letih vse prav pride."

Ali veste kaj je temelj zavorovalnicam za življenje? — Vidimo Vas z glavo odmajevati, kar menda ima pomeniti, da ne. Naj Vam bo toraj v pojasnenje, da so vse zavorovalnice bazirane na tabelah umljivosti, katere so sestavili učenjaki, kakor Deparciex. Brune in drugi in katere je naša država autenticirala. Pa ne samo autenticirala jih je država, ampak ona je celo zaukazala, da se mora na vseučiliščih jako natančno o njih predavati, vsled česar je vednost o posameznih kombinacijah življenskega zavorovanja postala najvažnejši oddelek politične aritmike. Kaj ne kako bedasto je to, da država sili vse, ki hočejo na kacem vseučilišči doseči gradus doktorja filozofije, da se morajo pečati s tacimi lapalijami, ki po Vašej vse-spoznavajoče misli nijoš druga, ko sleparstvo!

Da, sleparstvo ali kukor mislite, da se da bolje mastno izraziti "švindel", to je o zavorovalnicah Vaša obsodba, katere ste, vsaj kolikor se vidi, jako veseli. — Kaj je Vam mar, če najslovečiji učenjaki priznavajo zavorovanje za živ-

ljenje za glavni motor človeškega blagostanja; kaj se zmeniti tudi Vi za statistiko, katera dokazuje, da se v deželah, kjer je zavarovanje življenja zelo razširjeno, čedalje bolje vzugublja proletarijat, od katerega v Evropi proti nevarnosti vsem rednim družbinskim in državnim institucijam! Ne, ne, za vse to Vi nijmate smisla; temuč enacim trditvam učenjakov in jasnim dokazom statistike, postavljate Vi nasproti svoj "Schwindel" Schwindel, Schwindel, to je Vaš "e pur si muove" in ako ne bode tako slaven postal, kakor historičen izrek Galilejev, gotovo je temu kriva le oddaljenost Vašega bivališča in lega njegova ob nekulturnem Š.

Konečno pripominjam le še, da nam je jako žal, da svojega pisma nijste poslali kakoj tretjej osobi, kajti potem bi Vam bila vsaj dana priložnost zagovarjati pred kazensko sodnijo svoje nazore o sleparstvu.

Glavni zastop vzajemno zavarovalne banke "Slavije" v Ljubljani.

Iv. Hribar.

Vidiš "Brencelj" — čast Tvojemu poštenju! — Ti nisi tako omikan, kakor falirani študent Ivan Hribar, zdaj še načelnik zastopstva banke "Slavije" v Ljubljani. Tako olikané pisave veliko učenejemu gospodu se Ti še nisi naučil. Vsakako pa skrbi, da to pismo spraviš kam v kako knjigo za izgled, kako se ima pisati posebno odličnejim gospodom, kakor so n. pr. duhovni, če tudi višega stanú.

"Brencelj", Ti si butelj — čast Tvojemu poštenju! Ti nisi pri banki "Slaviji" nikdar še zavaroval svoje hiše, ker je nimaš. In vesel bodi, da je nimaš — se reče, vesel bodi zato, ker, če bi jo imel in jo pri "Slaviji" zavaroval, bi se Ti utegnilo pripétiti, da bi Te "Slavija" za zavarovalnino tožila in Ti dala hišo prodati. Kdor se namreč s temi ljudmi spusti v pogope in nepremišljeno kako reč podpiše, utegne potem piskati. Moraš že dober kavelj biti, da te ne vjamejo. Imajo namreč nek na videz čisto nedolžen paragraf ali kljuko, na kteri lahko obvesiš — prav po postavi, se ve dá, pa vendar obvesiš. No, pa saj Ti to reč vso že veš, ker bi bil Ti imel danes vsaj že 300 gold. več, če bi Te nekdanji načelnik zastopstva banke "Slavije" ne bil tako lepo na trnik vjel. Če bo kdo prašal, kako je to bilo, mu pa povej, saj imaš pisma v rokah. Pristavi pa, da je bilo vse po pravilih banke "Slavije", ktera ima zdaj Tvoje goldinarje. Vesel bodi, da nima od Tebe še več goldinarjev!

Če boš kdaj kje s kmeti govoril, reci jim, da je veliko boljših zavorovalnic, ki oškodovanim ne trgajo tako, kakor banka "Slavija", in jih tudi ne rubijo za zavarovalnino tako, da je človek v nevarnosti, da mu prodajo tisto posestvo, ktero je zavaroval. Ali ni potem boljše, če človek pogori? Vsaj nima razen škode še po vrhu nobenih sitnosti s sodnijami. Se ve, če ima kdo dosti denarja, da plača vse, kar banka "Slavija" zahteva, potem je dobro zavarovan — za banko "Slavijo".

Čakaj, "Brencelj" — čast Tvojemu poštenju! — še nekaj. Ako si že nekaj let vplačeval in na to od banke hočeš kaj posojila na svoj denar, dajo Ti ga, pa le kolikor se njim zdi; Ti pa plačaš od tega posojila, to je od svojega denarja, po 8 gold. od 100. Če obresti ne plačaš, zgubiš vse, kar si vplačal. Zdaj računi sam, saj si se nekaj učil, čeravno ne toliko kakor učeni načelnik ljubljanskega zastopstva, gosp. Ivan Hribar, ki vse časti vrednemu-gospodu župniku piše pismo kakor je zgoraj.

S tem bodi to pismo končano. Morda bom prihodnjič pisal Ti še kaj mikavnega o banki "Slaviji", ker pri nas vse zvemo, tudi lahko z vrha gledamo marsikaj, kar vi zemeljski črvi ne vidite.

Ves Tvoj

Miroslav.

174

Grablje in klobasa.

Neumna povest v vezani besedi, po Schillerjevem „die Bürgschaft“ popačena.
(Konec.)

Takó tolaži kmetič se sam,
Brez suknje po cesti sopiha,
Kakor z marelom Pavliha.
„Stoj no, prijatelj, kam, kam?
V naglosti te komaj spoznam!“
To znanca prijazna beseda;
A óni ga še ne pogleda.

Že je pred mestom, kar mu žandár
Ustavi hitre korake:
„Nisi ti Srakar iz Mlake?“
„Ta nisem jaz — dé kmetič — nikdár,“
In če bi bil, kaj komu mar?“
„Boš z mano šel“ — dé mož pravice,
„Poznamo mi take že strice.“

Šé tó! A komaj ure četrte
Do časa tistega manjka,
Ko se zadrgne mu zanjka!
„Naj bo! Saj takó bom zaprt“,
Zdiha zdaj revež popolnem potri,
„A jutri bo mesto Ljubljana
Iskala po ječah — župana.“

„Kaj blodiš? Da ti si župán?“
„Nisem še, vendar nevarnost
Mnogo je veča ko varnost.“
To reče žandarju kmetič plašan,
Žandar si misli: „To norec piján.“
Zasuče se modro na peti,
A kmetiču: „Tak pa le léti.“

Kak kmetič razvitka vesel
Zamúdo vjeti še skuša!
Ne briga živa ga duša.
Že je pred mesta hiše dospel,
Skoro bi vriskati bil že začel,
Deset minut se mu kaže
Še časa, in ura ne laže.

V veselji svojem revež prezré
Čez cesto nataknjeno štango,
Prenaglo prestopi tu šrango.
„Stoj! kaj je v culi? sem-lé!
Ne bodeš uhajal nam, ne!“
Tak glas na uho mu buti,
Tuje pesti pa že čuti.

„Ohá! mesino, klobase imá,
Jih hoče nam utajiti.“ —
„A vi ne bote jih siti —
Dé kmetič in vdari ob tla:
„Veste, kam roba gre ta?
To so za rotovž koljine,
Še predno današnji dan mine.“

In kmetičko trde pestí
Čuvaje od sebe odrine;
Urno po cesti zdaj šine.
Čuvajev druhal ga podi,
Po cesti klobuk svoj zgubi;
A vendar jim srečno uide,
Pred rotovž s klobasami pride.

„Zdaj ravno bo voljen župan“,
Zasliši na plašna ušesa.
„Zdaj pa pekel al' nebesa,“
Se dere obupa piján,
Ter množico rine na stran;
Stopnice so naglo prebrane,
Da buti skoz vrata dvorane.

„Tu sem“, upije z močjo,
„Beseda moja ni figa.
Gologlav, golorok — kaj vas briga?
Bilo mi res je hudó,
A rešil se bodem s častjó:
Klobase, koljine vzemite,
Župana pa me ne volite.“

„Kdo je? kaj hoče?“ velé
Zbrani tam mestni očetje;
„Škandal narediti najet je?“
In predno se kmetič še prav zavé,
Ima policaj za vratom ga že,
Da urno v temnico ga tira,
Ker sejo očetov ovira.

A kmetič ponosno se vpré:
„Tako pa se nismo zmenili,
Da me bi župana volili,
Če spolnim pogoje jaz vsé.
Saj čaka lukanja me že.
Tej nočem nikakor uiti,
Župan pa tudi ne biti.“

K temu pa pride komisár
In reč to očetom pojasni;
Ki vselej so le prepočasni.
„Kaznovati ga ne — nikár,
Saj je prinesel svoj dar.
Volitev župana — ko mine,
Gremo pa vši na koljine.“

Izvoljen potém bil župan
Mož bolj starikaste glave,
Nemčursko postranske postave;
Imé mu je bilo Lašán,
Za svojih zaslug nič še znan.
Ta naj Ljubljano vodi —
Dobro al slabo, kdo sodi?

Kak je bil kmetič vesel,
Da ni zamudila klobasa
Sosedova pravega časa!
Rad bi bil komisarja objel,
Skoro je vriskati že začel:
„Zdaj urno v keho le z mano,
Najhujše je vendar prestano.“

Župan to dogodbo zvè.
Ker dobre ravno je volje,
Misli: „To-le bo bolje,
Če kmetič domú kar gre;
Klobase se spravijo že.“
Kmetu se sodba naznani:
„Nihče domú ti ne brani.“

A kmetič, ne prazen duhá,
Lepó se za sodbo zahvali:
„Mi bote še pot zdaj pláčali.
Če grabelj se tu ne proda
In človek še sitnost ima,
Le jejté vi moje klobase,
Vzemite pa stroške ši ná-se.“

Kaj se zgodilo potém,
Ni kmetič na dalje nam pravil.
Vendar z vsakem bo stavil:
„Če z grabljam v mesto grem,
Vsaj za gotovo že vem,
Da so nevarne za kmete,
Ker so v Ljubljani proklete.“

Tako ali tako.

Star pijanček pred gostilnico: Moja stara bo go-
tovo zvedla, da me je pot peljala memo te gostilnice.
Če stopim vá-njo, me bo zmerjala, če pa grem memo in
ji rečem, da se nisem nič vstavil, mi ne bo verjela ter
zmerjala me še huje češ, da se grdo lažem. Zmerjan bom
na vsak način, a da me ne bo po krivem zmerjala in za-
to še greha imela, mi že tako kaže, da moram iti na
kozarec.

Pravo ime.

- A. Kranjski nemčurji se zdaj imenujejo „nemške Kranje“ ali „tajčkrajnarje“.
B. To je premalo. Morali bi se imenovati „kuheltajč-krajnarje“ — to bi bilo pravo ime.

Pravi naslov.

Vladika neke škofije obišče duhovnega pastirja na deželi. Po opravljenem delu in končanem poslu poda vladika dušnemu pastirju knjižico z naslovom „Geistlicher Rathgeber“ z nasvetom, naj jo pazno prebere in kadar jo prebere, naj jo mu nazaj pošlje z osebnimi opazki, kaj o nji misli. Res duhovni pastir z velikim veseljem vzame knjižico v roke, prav zvesto prebira list za listom in ko do konca prebere, je bil ves navzet duha te knjižice, vzame svinčnik v roke in hitro položi svoje misli na unajno stran knjižice v sledenih besedah: „To je lepo! To je krasno! To meni dopade! To moram imeti!“ —

Ravno se napravlja, da bi jo vladiki nazaj poslal, kar mora naglo odpotvati in ker je imel še mnogo drugačega posla, kar ga je moral sam izvršiti, naroči svojemu duhovnemu pomočniku, naj on vladiki pošlje knjižico frankirano nazaj. Duhovni pomočnik je bil dobra duša, ali včasi so nekteri nad njim zapazili, da je „malo muhast“. In takega se je tudi pri odpošljenu te knjižice skazal. Predno jo zavije, prečrta na naslovu besedo „geber“, in tako ostane naslov le še: „Geistlicher Rath“. Potem jo lepo zavito in frankirano odpošlje.

Vladika prejme knjižico, odpre zavitek, ali pravi hieroglihi so se mu pred oči stavljali! „Zakaj, si misli, je beseda „geber“ prečrtana? Besede: To je lepo! To je krasno! To meni dopade! To moram imeti!“ bi imele pri polnem naslovu pravi pomen, ali zdaj, pri popačenem naslovu, kak pomen imajo one besede? Vladika misli ono in drugo in ne more si hitro pravega odgovora dati. Po dolgem ugibanji, kaj bi neki gospod rad imel; kaj mu tako dopade: ali knjižica, ali bi ono rad imel? ali zakaj je beseda „geber“ prečrta, če mu knjižica dopade, pride vendar na zadnje na misel: „morebiti mu naslov knjižice dopade, ker si ga je po svojem okusu popravil.“

In res bila je to istina! Pošlje onemu duhovnemu pastirju pokvarjen naslov knjižice „Geistlicher Rath“. In da je vladika pravo zadel, so kazali nasledki. S kakim veseljem je dušni pastir pokvarjeni naslov knjižice sprejel! in kako se mu še vedno srce radosti smeje in oči mu zabliskajo, ako ga dober prijatelj z onim naslovom počasti!

Svarilo gadiom.

A. Ali si slišal že novico, da je oni dan nekega izmed družbe tistih, ki so v čitalnici sožigali „Slovenca“, gad pičil?

B. Joj, joj, kaj praviš! Pičeni revež je gotovo naglo umrl!

A. O ne, premisli: gad, ki ga je pičil, je — crknil.

Nov priimek.

Jaka. Kaj pa pomeni priimek „Hadži“, ki ga ima toliko Turkov?

Jože. To pomeni „romar“ namreč, da je dotični bil v Meki na grobu Mohamedovem.

Jaka. Tako? No, potlej morajo pa tudi tisti „kuheltajčkrajanji“, ki so na Dunaj romali k shodu, dobiti tak priimek.

Jože. Pametna je ta! Kako lepo se bo n. pr. glasilo „Hadži Johan Kecelj“ ali pa „Hadži Železnikar tržiški“.

Slovenskemu pisatelju v tolažbo.

Že na svetu ni drugače:
Videl živ ne boš pogače.
Še le, ko si pod zemljó,
Morda jo na grob nesó.

Mrtvemu pesniku, ki je resnico pel.

Raduj se, da si pod zemljó,
Čeravno slavo Ti pojó. —
Iz groba če bi vnovič vstal,
Sedanji svet bi Te kamnjál.

Dobro, da ni tako.

Kamnosek Peter Toman z dunajske ceste bere v časniku, da je zagrebški župan po potresu prepovedal kleti in zažugal vsakemu, ki bi se pregrešil, z zaporom od 6 ur do 14 dni. Peter je sklenil roki in rekel: „Dobro, da v Ljubljani še ni tako, jaz bi ne videl nikdar solnca, če bi me vsakokrat le na 6 ur obsodili.“

Politikarju.

V tolažbo Ti bodi to:
Zmiraj veljalo je tako:
Če si sovraštva ne nakloniš.
Ali ljubezni ne pridobiš,
Najbolje, da politiziranje pustiš.

Novega „Olikanega Slovenca“

mislim dati v kratkem na svitlo. Ker pa še nisem založen popolnoma s spisi vsake vrste, obračam se posebno do hlapcev, hribovcev in enakih olikanih ljudi s prošnjo, naj bi me v tem po svoji moči podpirali pismeno ali ustmeno.

Ivan Hribar,
zdaj še zastopnik banke „Slavije“
v Ljubljani.

Za izdelovanje pasjih spominkov

se baronom in tudi še viši gospodi z najponižnejšim pridušanjem priporoča

Peter Toman,
štamcar, ne kamnosek na
dunajski cesti.

 Zavoljo ludih bojev in drugih zaprek se je tudi ta številka „Brencljna“ zakasnila, kar nam naj naši prijatelji prizaneso. Zadnji dve številki tega leta pridete okoli Božiča skupno na svitlo, da bodo častiti gg. naročniki dobili vseh 12 listov. Drugo leto bo — upamo — bolje, ker ne bomo s številkami nič zaostajali.

Taaffe in slovanski narodi v Avstriji.

Slovanski narodi. Zdaj bi pa že pač radi videli, ali si Ti tisti,
ki ima priti, ali nam je drugačega čakati?